

EUREGIO PROFIELSCHOLEN

Het 'grensland' tot leven wekken:
via taalcompetentie, scholierenuitwisseling
en kennis over de Euregio.

---

www.regionaachen.de
www.taalunie.org

region
aachen taal:
unie

VOORWOORD

EUREGIO- PROFIEL- SCHOLEN

In onze Euregio Maas-Rijn,

beste lezers, werken vijf regio's uit drie landen met drie verschillende talen en verschillende culturen als partners samen. Uit de talrijke projecten die de afgelopen jaren werden gerealiseerd, bleek hoe belangrijk grensoverschrijdende mobiliteit is. Deze mobiliteit is niet alleen het resultaat van de Europese integratie, maar vormt ook een belangrijke stimulans. Ze levert een bijdrage aan het ontstaan van een leefwereld waarbij nationaliteiten weliswaar niet verdwijnen, maar op de achtergrond treden.

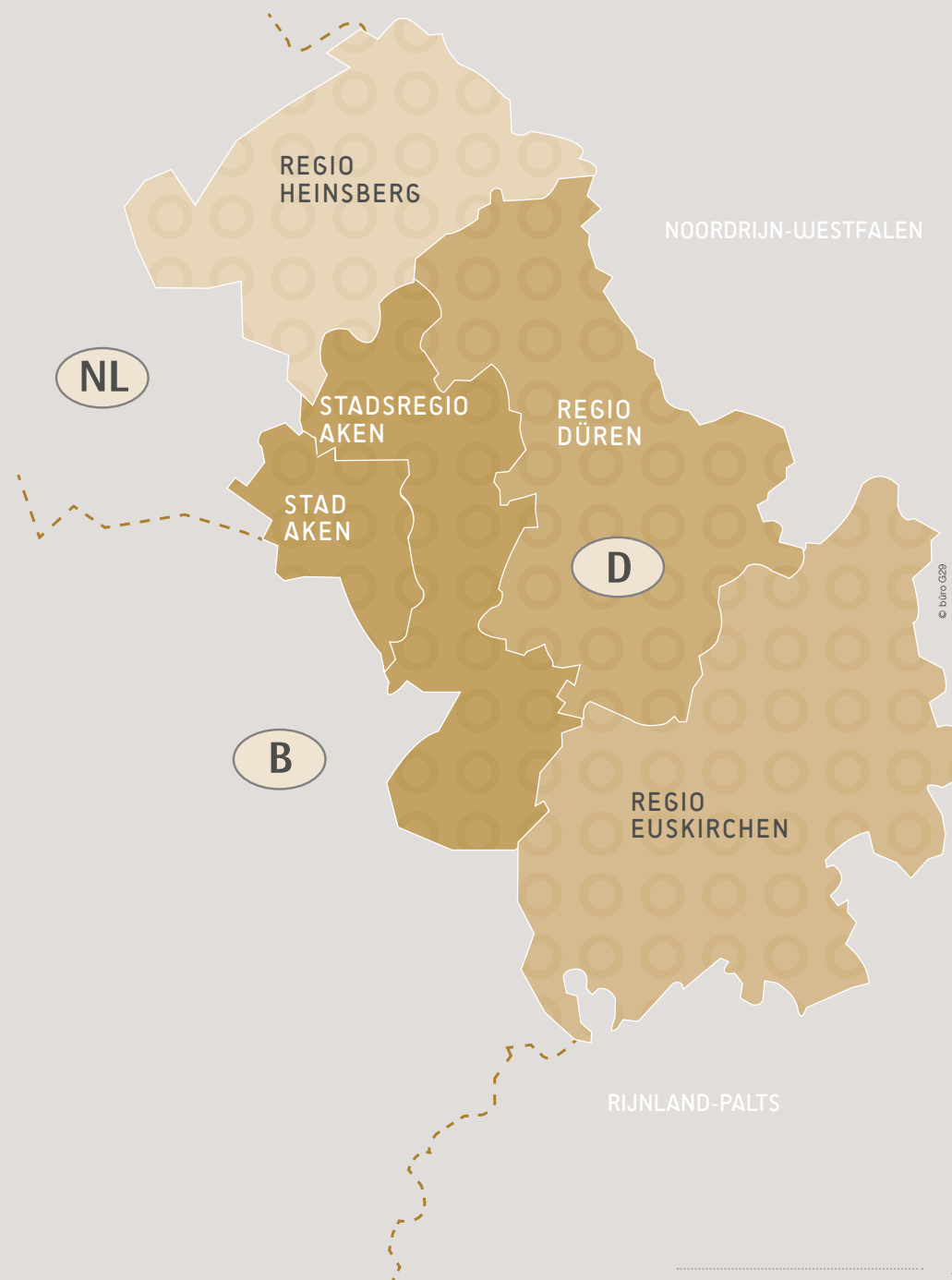
Als grensregio streven wij ernaar dat de bewoners als werknemer, bedrijfsoprichter, toerist, student of consument vanzelfsprekend grensoverschrijdend actief worden. De mobiliteit maakt onze regio sterker. Op dit gebied valt er nog veel werk te verrichten.

Tot een essentiële doelgroep behoren jonge en nog lerende mensen, die wij voor het euregionale gedachtegoed proberen te winnen. Scholen zijn dan ook het eerste aanspreekpunt. Met het Euregioprofiel ontwikkelden wij een concept waarmee scholieren en leraren de grensstreek, de culturen, de talen en de mogelijkheden beter leren kennen. Nadat 23 basisscholen uit de vijf partnerregio's als Euregioprofiel scholen werden gecertificeerd, kwamen hier het afgelopen jaar nog eens elf middelbare scholen uit de regio bij. Binnen het Euregioprofiel nemen persoonlijke ontmoetingen een bijzondere plek in. Het Zweckverband Region Aachen ziet het als een van zijn taken, om de samenwerking in de opleidings- en kennisregio Euregio Maas-Rijn te stimuleren en bevorderen. Wij stellen het zeer op prijs wanneer deze brochure u inspireert om dit proces actief te ondersteunen en uit te werken.

Christiane Vaeßen
Directeur Region Aachen – Zweckverband

DE REGIO AKEN
BESCHIKT OVER VEELZIJDIGE
EN SUCCESVOLLE
ONDERWIJSINSTELLINGEN.
DE EUREGIOPROFIELSCHOLEN
BEREIDEN DE SCHOLIEREN
EROP VOOR OM DE COMPLETE
EUREGIO MAAS-RIJN
ALS THUISBASIS TE ERVAREN
EN DE GRENSOVERSCHRIJDENDE
KANSEN OP DE ARBEIDSMARKT
BETER TE HERKENNEN.

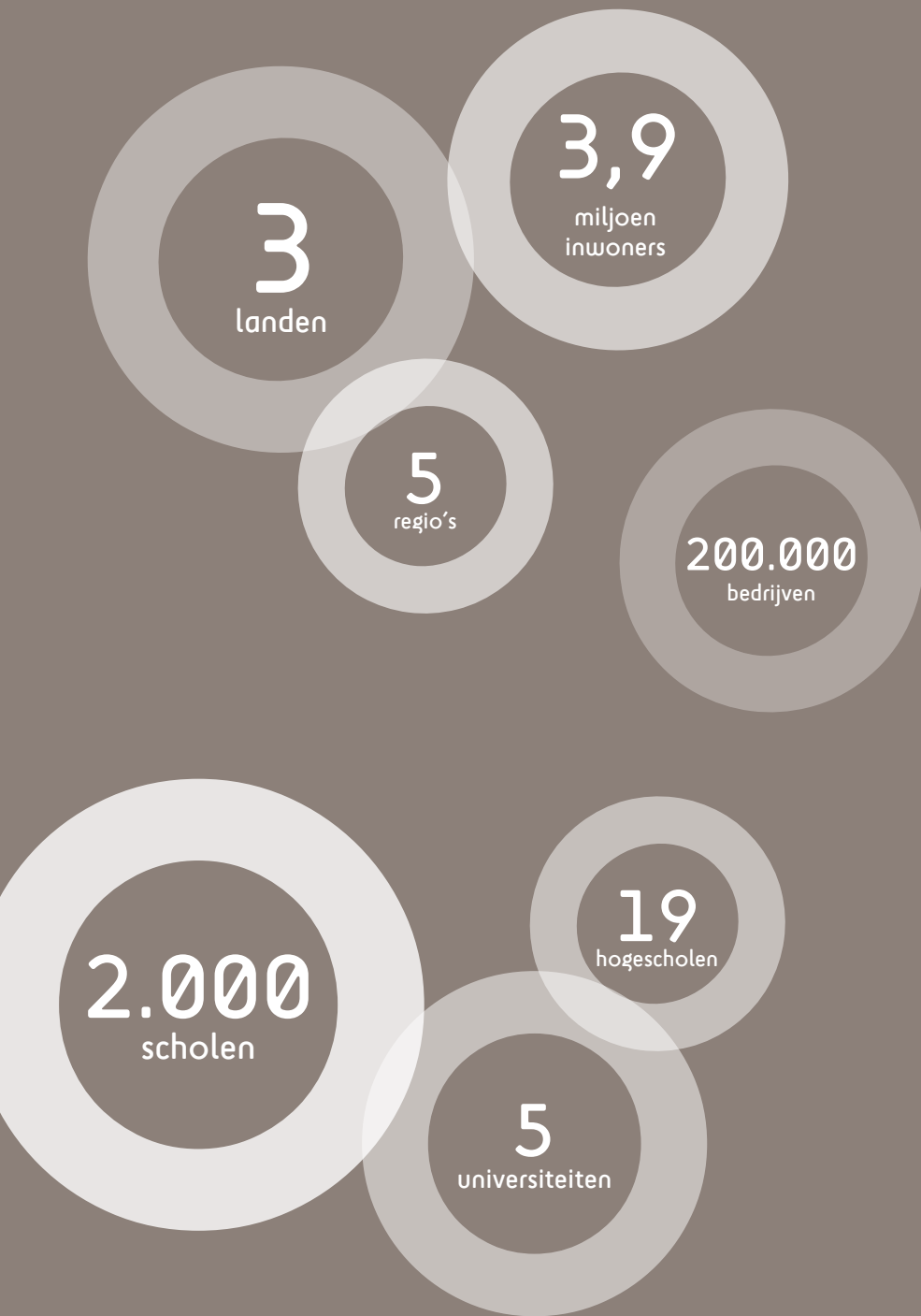

DE EUREGIO
MAAS-RIJN:
DRIE LANDEN,
VIJF REGIO'S,
VEEL CULTUREN

© Angela Senger und Susanne Weelborg

EDUCATIEF POTENTIEEL EUREGIOPROFIEL

Veelzijdigheid als kans

Het grensgebied van België, Nederland en Duitsland onderscheidt zich door een grote veelzijdigheid aan talen, landschappen en culturen. Sinds 1976 werken het zuiden en het centrum van de Nederlandse provincie Limburg, het Zweckverband Region Aachen, de Duitstalige Gemeenschap (België) en de Belgische provincies Limburg en Luik samen bij talrijke grensoverschrijdende thema's in de stichting Euregio Maas-Rijn (EMR).

Ontwikkeld onderwijslandschap

In de Euregio Maas-Rijn (EMR) leven zo'n 3,9 miljoen mensen. Het is een van de oudste grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden in Europa. De EMR biedt zijn inwoners met zo'n 2.000 scholen, vijf universiteiten en 19 hogescholen een uitstekend onderwijs- en wetenschapslandschap. De EMR behoort dan ook tot de EU-regio's met de breedste kennisinfrastructuur.

In de regio bevinden zich circa 200.000 bedrijven en 300 onderzoekscentra, wat enorme kansen voor de werkgelegenheid oplevert. Het percentage van de beroepsbevolking uit de Euregio Maas-Rijn dat als grensarbeider kan worden gezien, wordt geschat op 1,5-2 procent. Dat zijn 30.000 tot 40.000 werknemers.

Potentieel mobiliseren

Via de beheersing van de buurtalen en door het ondersteunen van initiatieven op het gebied van onderwijs en uitwisseling kan de sociale en beroepsmatige mobiliteit nog verder gestimuleerd worden. Alle activiteiten moeten daarom gericht zijn op een grensoverschrijdende afstemming van het onderwijs- en opleidingsaanbod, om te voorkomen dat talent en kennis voor de euregio verloren gaat.

PROJECT LINGUACLUSTER: SAMEN TALEN LEREN EN CULTUUR ONTDEKKEN

Het Europese project Linguaccluster stimuleert een grensoverschrijdende, gemeenschappelijke kennismaking met taal en cultuur in de Euregio Maas-Rijn (EMR). Het project wordt door Interreg IV gesubsidieerd. In totaal tien euregionale partners voerden het project gezamenlijk uit. Het voornaamste doel is om euregionale inhoud sterker op scholen te implementeren. Om dit te bereiken, werden bestaande projecten aangevuld of nieuwe projecten gestart. In het kader van Linguaccluster werden binnen 3,5 jaar structuren en netwerken opgebouwd, materialen ontwikkeld en aangeboden en vernieuwende processen in gang gezet.

Meer dan 7.000 deelnemers

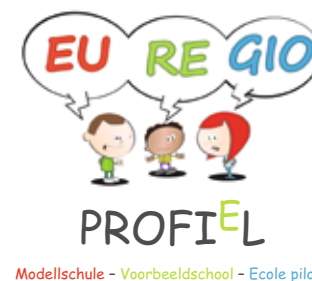
Goede kennis van de buurtalen en een dieper inzicht in de cultuur van de aangrenzende regio's: dat zijn tegenwoordig belangrijke competenties. Van 2010 tot 2013 hebben meer dan 7.000 scholieren, studenten, leraren en werkzoekenden hun kennis over de Duitse, Franse en Nederlandse taal verdiept. Bovendien hebben ze zich intensief bezig gehouden met de regionale gebruiken en bedrijfsculturen in de Euregio. Linguaccluster bracht scholieren en leraren met bureaus uit de Euregio in contact, ongeacht de taal. Het project ontwikkelde talrijke nieuwe leermiddelen voor het traditionele onderwijs op school, maar ook voor leeromgevingen buiten school en voor de werkplek. Een motiverende en praktijkgerichte kennismaking met de taal en cultuur stond centraal.

Nieuwe leermethodes ontwikkeld

In het kader van Linguaccluster werd een methode voor jonge kinderen ontwikkeld voor het leren van een vreemde taal. Het handboek voor leraren 'Auf die Plätze, klaar, partez' werd in zes taalcombinaties (met bron- en doeltaal) uitgebracht. Voor een moderne leerervaring ontwikkelde Linguaccluster bovendien verschillende online tools om individueel, op maat en geïntegreerd te kunnen leren.

Linguaccluster-media gratis beschikbaar

Tot 2018 kunt u gratis alle Linguaccluster-publicaties, leesboeken, methodes, uitgewerkte onderwijsvoorbeelden, handleidingen, checklisten, tips & trucs en live-verslagen gratis downloaden via www.linguaccluster.org

The logo for Linguaccluster, featuring the word 'Linguaccluster' in a blue, rounded font with a cluster of small blue dots to the right.

In het kader van Linguaccluster ontwikkeld logo voor basisscholen.

The logo for 'Euregio Profiel Schule'. It features a blue circle with a white dot inside, followed by the text 'EUREGIO Profiel SCHULE' in a bold, sans-serif font. 'EUREGIO' is in black, 'Profiel' is in blue, and 'SCHULE' is in black.The logo for 'region aachen', featuring the text 'region aachen' in a lowercase, sans-serif font, with the German, Belgian, and French national flags to the right.

Actueel logo voor alle onderwijsvormen van de EMR.

EUREGIOPROFIELSCHOLEN: 'GRENSLAND' ZELF ERVAREN

Wat?

Het Euregioprofiel-programma omvat drie essentiële bereiken die scholieren de bijzonderheden van de partnerregio EMR laten ervaren:

- taalcompetentie
(sensibilisatie voor het aanbod aan buurtalen)
- scholierenuitwisseling
(rechtstreekse ontmoeting, jaarlijkse persoonlijke interactie met burenen)
- kennis over de Euregio
(overbrengen van een cultureel bewustzijn via onderwijs)

Wie?

Euregioprofiel scholen realiseren de hierboven geformuleerde gedachte op een gestructureerde wijze en vullen het bestaande schoolprogramma aan met een euregionale component. Het aanbod richt zich aan alle basisscholen van de vijf EMR-partnerregio's. Om ontmoetingen tussen Duitse, Belgische en Nederlandse leerlingen van dezelfde leeftijd mogelijk te maken, werd het Euregioprofiel-programma uitgebreid naar het middelbaar onderwijs. In de toekomst kunnen onderwijsinstellingen uit het beroepsonderwijs ook een Euregioprofiel school worden.

Als onderdeel van het concept van de Euregioprofiel scholen vinden er regelmatig ontmoetingen plaats tussen de leerlingen uit de verschillende regio's van de Euregio Maas-Rijn.

Hoe?

Scholen die aan het Euregioprofiel-programma willen deelnemen, delen eenmalig kort mee, hoe zij het Euregioprofiel op hun school willen realiseren. Voorop staat hierbij de 'euregionalisatie' van bestaande competenties. Wij adviseren de scholen bij dit proces en bieden ondersteuning aan.

TALEN LEREN MET NIEUWE METHODE

Door de taal van een buurland te leren, ontstaat er ook een band met cultuur van dit land. Er werd een bekroonde methode ontwikkeld voor het leren van de drie Euregio-talen (Duits, Nederlands en Frans). Met behulp van 11 korte, geïllustreerde verhalen die speciaal voor kinderen werden geschreven kunnen leraren of opleiders met hun groepen op speelse wijze een vreemde taal leren.

De methode loopt parallel aan de verwerving van de moedertaal. Kinderen leren vreemde talen het beste (en het liefste!) wanneer het nieuwe aansluit op bekende of spannende situaties en met alle zintuigen kan worden ervaren.

Sluit aan op de belevingswereld

De situatie en de woordenschat sluiten aan op de belevenissen en de interesses van kinderen. Zo begrijpen de kinderen het geleerde niet alleen sneller, maar kunnen ze het ook beter toepassen.

Het gezamenlijke doornemen van een verhaal duurt vijf tot tien minuten. Elk verhaal moet binnen enkele dagen drie tot zes keer worden herhaald. Na elke herhaling begrijpen de kinderen steeds wat meer. Zo beleven ze vanaf het begin veel plezier aan het leren van de vreemde taal.

Het gaat in de eerste instantie om een kennismaking met de buurtaal. De kinderen wennen aan de klank en de uitspraak. 'Klassieke' methodes om een vreemde taal te leren kunnen vanzelfsprekend met deze methode gecombineerd worden.

Geen voorkennis nodig

De kinderen hebben overigens geen voorkennis nodig! Ook de leraar hoeft de vreemde taal niet perfect te beheersen. Scripts met gedetailleerde instructies ondersteunen bij de voorbereiding zodat (net als bij het theater) teksten resp. scènes eenmalig moeten worden ingestudeerd en dan steeds weer toegepast worden. De mondelinge vaardigheden en uitspraak staan centraal. Voor het onderwijs staan geluidsopnames ter beschikking en een video dient als concrete leidraad. Een flyer, inhoudsopgave, een overzicht van het materiaal en een korte handleiding met handige instructies voor het gebruik van de methode en de verhaaltjes vindt u op onze website linguacuster.org

INTERVIEW OVER 'EUROPESE MEERTALIGHEID'

© Sabine Ehrhart, privaat

Sabine Ehrhart is professor aan de Faculteit voor Geesteswetenschappen aan de Universiteit Luxemburg. Ze is actief op het gebied van de opleiding van leraren en onderwijzers. Ze concentreert zich hierbij op het leren en onderwijzen in een multiculturele omgeving.

In welke mate kunnen leraren en opleiders eraan bijdragen, dat hun scholieren en studenten opener tegenover andere talen en culturen staan?

Leraren of opleiders spelen een hele belangrijke rol. We hebben allemaal wel eens meegemaakt dat een leraar een positieve resp. negatieve invloed op ons had. Bij het opleiden van leraren heb ik, vooral op het vlak van talige en culturele veelzijdigheid, steeds weer kunnen constateren dat het belangrijk is om open te staan voor anderen. Dit betekent niet dat we verschillen moeten verwaarlozen. We moeten eerst bepalen wat de verschillen precies zijn en deze analyseren. Om verschillen te kunnen accepteren, moet je bovendien eerst je eigen standpunt kennen. Alleen zo kun je op de ander ingaan en een duurzame relatie opbouwen. Het is belangrijk om zich bewust te zijn van de verschillende denkbeelden en inzichten. Een aansluiting op de belevingswereld van de scholieren is van groot belang. Een faire omgang met alle scholieren betekent ook dat er bruggen worden geslagen naar talen die in het land belangrijk zijn. De leraren hebben dankzij hun 'language awareness' een belangrijke voorbeeldfunctie. Zij kunnen de scholieren laten zien hoe je je openstelt voor anderen en hoe je op school met anderen in contact treedt.

Hoe kunnen we tegenwoordig op school, op het werk en binnen andere contexten verschillende vormen van meertaligheid ervaren? En hoe kunnen we leren om met deze meertaligheid beter om te gaan?

Traditioneel gezien zag men taal vanuit het oogpunt van de 'monolinguale habitus'. Hierbij werd vaak een taal aan één land gekoppeld. Alle andere talen werden onderdrukt of op verschillende manieren naar de achtergrond gedwongen. Al sinds meerdere decennia zien we, vooral vanaf de Tweede Wereldoorlog, een significante toename van mobiliteit en internationale migratiestromen. De conventionele verklaringen hiervoor, die voornamelijk uit de hoek van wetenschappers uit de Europese en Noord-Amerikaanse cultuur stammen, bereiken hierbij hun grenzen. Ze baseren vaak op het principe van eentaligheid. We moeten naar nieuwe wegen zoeken om taal- en cultuurcontact te beschrijven. Ik maak hierbij graag gebruik van de beschrijvingspatronen van de taalecologie, die onder andere door onderzoekers uit het veeltalige Stille Oceaangebied werd ontwikkeld. Zo werden zeer interessante strategieën onderzocht waarmee men contact kon maken met mensen die een andere taal spraken. In uitzonderlijke gevallen ontstond hier een zogenaamde contacttaal. Van de interessante rol van deze linguïstische systemen kan men ook profiteren op school of op het werk.

In hoeverre kunnen maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de integratie van vluchtelingen in Europa, het karakter van de taalverwerving beïnvloeden?

Elke levende taal verandert zich. Ik leef al dertig jaar niet meer in Duitsland en kom er slechts af en toe op bezoek. Ik kon daarom de ontwikkeling van de taal in de afgelopen decennia goed observeren. Mijn conclusie is dat de Duitse taal zich sterk veranderd heeft. Elke maatschappelijke beweging laat haar sporen achter. Dit geldt ook voor de aankomst van een groot aantal vluchtelingen met verschillende moedertalen. Volgens de theorie van de psycholoog Piaget is er in het ideale geval sprake van een contact van culturen. Dit betekent dat er (bij partners met een gelijkwaardige, respectvolle relatie) een situatie ontstaat waarbij beide partners een verandering ervaren. Dit roept in de eerste instantie eventueel angsten op, met name bij mensen die zich onzeker over hun taal of hun culturele erfgoed voelen. Mijn onderzoek, dat ik uitvoerde op de geïsoleerde atollen in de zuidelijke Stille Oceaan, toont aan dat culturen en talen niet kunnen overleven wanneer ze zich voor invloeden van buitenaf afsluiten. Het is onze maatschappelijke taak om over de modaliteiten van het contact tussen de culturen na te denken. Wanneer wij belangrijke verbindingen tussen de elementen van de verschillende culturen vinden, profiteren alle betrokkenen hiervan op cultureel en talig gebied.

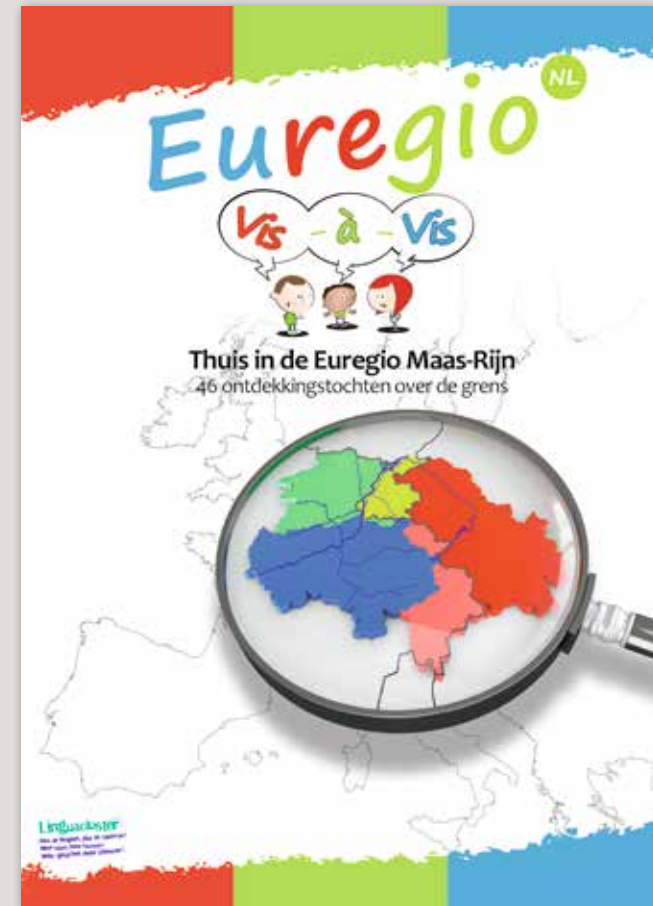
OMGEVINGSONDERWIJS MET BOEK OVER GRENSREGIO

Vanwege de ligging aan de grens en de nabijheid van andere talen en culturen vormt de Euregio Maas-Rijn een aantrekkelijke leeromgeving, die op verschillende manieren ontdekt kan worden.

Bij grensoverschrijdende activiteiten treden er echter vaak interculturele misverstanden op. Deze misverstanden kunnen vooraf uit de weg geruimd worden, wanneer men zich vertrouwd maakt met de culturele, economische en geografische bijzonderheden van de naburige regio.

'Euregio vis-à-vis'

Het leesboek 'Euregio vis-à-vis' is een boek voor omgevingsonderwijs over de grensregio. Aan de hand van verschillende thema's leren kinderen de naburige regio's en buren beter kennen, misschien zelfs persoonlijk. De inhoud wordt op een aantrekkelijke wijze aangeboden en inspireert de kinderen om zich actief met de cultuur en het leven in de buurlanden bezig te houden. Tegenwoordig werken zo'n 250 basisscholen in de gehele Euregio Maas-Rijn met het leesboek. De fragmenten op de volgende pagina's laten zien hoe het boek is opgebouwd.

INTERVIEW OVER 'INTERCULTUREEL ONDERWIJS'

© Prof. Dr. Alfred Holzbrecher, privatebio

Prof. Dr. Alfred Holzbrecher was tot september 2013 professor voor Algemene Didactiek/Schoolpedagogiek aan de Pädagogische Hochschule Freiburg/Breisgau. Hij hield zich voornamelijk bezig met interculturele pedagogiek en de ontwikkeling van onderwijs door de samenwerking met buitenschoolse partners.

Erich Fromm zei ooit: "Het oordeel over de ander is bij uitstek een weerspiegeling van jezelf." In hoeverre kan volgens u een ontmoeting met de 'ander' voor jezelf een rol spelen?

Elke zin die je uitspreekt, elke mening en elk oordeel over een andere persoon is tegelijkertijd een statement over mezelf als spreker. In de communicatiepsychologie (volgens de theorie van Schulz von Thun) bevat elke zin die ik uitspreek een zakelijk en een relationeel aspect. De uitspraak bevat bovendien een appellerend en een expressief aspect. Dit laatste aspect verschaft informatie over de zender van de boodschap. Een racistische opmerking of houding zegt dan ook veel over de angsten van de zender. Hij mist een eigen identiteit, wat hij probeert te compenseren door een denigerende houding tegenover anderen. Racisme kan vanuit dit perspectief gezien worden als een poging om de eigen zwakheid te stabiliseren door de ander onderuit te halen. Wie over voldoende zelfbewustzijn beschikt, heeft dit niet nodig.

Kunnen scholen zich intercultureel openstellen en is dit belangrijk?

Het intercultureel openstellen van scholen is het pedagogische antwoord op een maatschappij die meer dan ooit wereldwijd ingrijpende (en tegenwoordig zelfs drama-

tisch verlopende) globalisatieprocessen doormaakt. Het is de taak van een school om een globaal en intercultureel aanbod binnen het kader van de afzonderlijke vakken te presenteren. Bovendien moeten de opleidingskansen van de geïmmigreerde kinderen en jongeren worden verbeterd en moeten achterstanden weggewerkt worden. Daarom moet er binnen een positieve leercultuur meer aandacht aan taal worden besteed bij alle schoolvakken en moet de interne differentiatie binnen de didactiek verbeterd worden. Al deze maatregelen hebben meer effect op de lange termijn, wanneer ze binnen een structureel kader plaatsvinden.

Een open houding van de school door samenwerkingen met sociale en culturele instellingen (theater, musea, media), of door speciale activiteiten en beroepsoriëntatie is meer dan 'nice to have'. Al deze facetten vormen een basisvoorwaarde voor de stimulatie van het leren en de ontwikkeling van scholieren. Een open houding van het onderwijs biedt de school kansen om zich binnen de context van de wereldmaatschappij te ontwikkelen.

Hoe kan interculturele competentie binnen de school concreet overgedragen worden aan leerlingen? Hoe kunnen onderwijsinstanties dit doel ondersteunen en realiseren?

'Interculturele competentie' is een zeer breed begrip, waarvoor er verschillende interpretaties bestaan. Voor mij staat het 'inter' voor de ervaringen die mensen opdoen tijdens concrete communicatieve situaties. De betrokkenen ervaren bijvoorbeeld afstand, vreemdheid of ambivalenties. De interpretaties en waarnemingen botsen hier op elkaar als gevolg van biografische, maatschappelijke of (socio-)culturele verschillen. Het 'inter' staat ook voor de maatschappelijke breuken en uitdagingen, die het gevolg zijn van globalisatieprocessen en waarvoor er een maatschappelijk solidaire oplossing moet worden gevonden. Het verwerven en overbrengen van interculturele competentie behoort dan ook tot een van de belangrijkste taken van scholen op alle actieniveaus: ten eerste met het oog op het concrete onderwijs in een curriculair perspectief; ten tweede bij de ondersteuning van alle leerlingen met als doel het behalen van een zo hoog mogelijk opleidingsniveau; ten derde bij de collegiale professionalisering van de leraren (opleiding van leraren); ten vierde bij de ontwikkeling van de (op zich staande) school tot een 'interculturele school' en ten slotte bij de verankering van interculturele competenties in onderwijsplannen en leermateriaal. Een realisatie van de doelstellingen heeft goede kans van slagen, wanneer zo veel mogelijk coöperatief georiënteerde netwerken op regionaal en internationaal niveau de activiteiten van afzonderlijke personen en scholen kunnen ondersteunen.

TERUGKERENDE EVENEMENTEN

Maart/april – toekenning van het certificaat 'Euregioprofielschool'

Elk jaar worden de Euregioprofielscholen tijdens een feestelijke bijeenkomst geëerd. Voor het komende jaar hebben wij al zeven aanvragen voor een certificering ontvangen.

September – jaarlijkse bijeenkomst Euregioprofielschool

De jaarlijks plaatsvindende bijeenkomst voor schoolhoofden en leraren van bestaande en toekomstige Euregioprofielscholen heeft als doel, om de projectgeoriënteerde samenwerking tussen de Belgische, Duitse en Nederlandse scholen te stimuleren.

November – scholingen/acties

Elke 2 jaar bieden wij scholingen en acties aan. Deelnemers kunnen hier ideeën verzamelen en inspiratie opdoen over hoe een euregionale samenwerking met scholieren eruit kan zien.

Toekenning certificering Euregioprofiel in 2015 in de
Deutschsprachige Gemeinschaft (België)

© Kabinett Molers

ERBIJ ZIJN EN MEEDOEN: EUREGIOPROFIELSCHOOL WORDEN

Onze leerlingen leven in een regio die dankzij de ligging aan de grens en de directe nabijheid van andere talen en culturen heel bijzonder is. Euregioprofiel scholen benutten dit potentieel en bieden de leerlingen mogelijkheden om zich de levensruimte 'grensland' eigen te maken. Euregioprofiel scholen zetten het concept gestructureerd om en vullen het bestaande schoolprogramma aan met een euregionale component. Het aanbod van de scholen sluit hierbij aan op het dagelijks leven van de leerlingen.

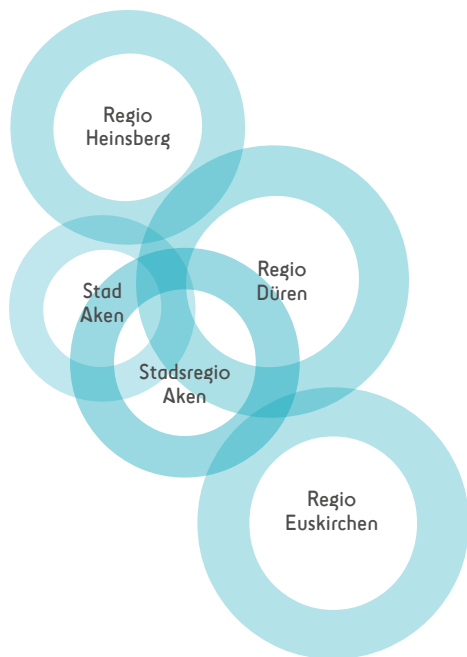
Euregioprofiel school zijn betekent:

- het euregionale gedachtegoed in de dagelijkse schoolactiviteiten integreren en uitdragen
- een levendige kennismaking met een van de beide buurtalen mogelijk maken
- het persoonlijke contact met buurlanden actief opzoeken
- tijdens het onderwijs een grensoverschrijdend, intercultureel bewustzijn stimuleren
- leerlingen de mogelijkheid bieden om een Euregiocompetentiecertificaat te behalen
- de euregionale activiteiten jaarlijks documenteren

Zo wordt men Euregioprofiel school

Een certificeringscommissie, bestaande uit drie landen, beslist voor het einde van het schooljaar of de deelnemende scholen aan de voorwaarden van het Euregioprofiel voldoen. Ze controleert aan de hand van de ingediende documenten, of aan de eisen van het Euregioprofiel voldaan wordt. Wanneer dit het geval is, ontvangt de school het label Euregioprofiel school, dat geldig is tot de volgende beoordeling in het daarop volgende schooljaar.

46
46 steden & gemeenten

1,3
1,3 miljoen mensen

ZWECKVERBAND REGION AACHEN

Wij zijn aanspreekpunt voor structurele ontwikkeling, opleiding, werk en cultuur in de regio Aken. Onze thema's:

- cultuur, toerisme, onderwijs en kennisregio
- competentiecentrum vrouw en beroep
- Regionalagentur
- structurele ontwikkeling
- gezondheid
- Grenzinfopunkt/grenzinfopunt
- coöperaties binnen de Euregio Maas-Rijn

BEREIK CULTUUR, TOERISME, ONDERWIJS EN KENNISREGIO

Wij begeleiden regionale culturele projecten en ondersteunen u bij de ontwikkeling van nieuwe ideeën. We brengen u in contact met samenwerkingspartners en informeren u over financiële steunverlening. Wij bemiddelen in contacten in de regio Aken en onderhouden nauwe banden met collega's in België en Nederland. Dat zijn onze hoofdtaken.

Uitgever:
Region Aachen – Zweckverband
Dennewartstr. 25–27, 52068 Aken, Duitsland
Tel.: +49 (0)241 963 1940
info@regionaachen.de
www.regionaachen.de

verantwoordelijk in de zin van de Duitse perswet
Prof. Dr. Christiane Vaeßen

Concept: Rolf Oebel, Mirto Valsamidou
Vertaling: Hendrika Müller (lid BDU)
Redactie: Ralf Schröder
Design: büro G29

